

DÜNYADA NELER OLUYOR?

ŞİRKETLER VE FİNANS:

ABD Merkez Bankası (FED), Çarşamba günü, dört yıldır ilk kez beklenen faiz indirimi kararını açıkladı, **faiz oranlarını yarım puan** indirerek yaklaşık **%4,9'a** düşürdü. Yetkililer, yıl sonuna kadar yarım puanlık bir indirim daha yaparak oranları **%4,4'e** düşürmeyi planlıyor. **İngiltere Merkez Bankası** ise faiz oranlarını %5,0'da sabit tuttu. Faiz indirimleri haberinin ardından **S&P 500** ve **Dow Jones** rekor kırdı.

Goldman Sachs ve **Citigroup**, **Çin**'in sanayi üretiminin Ağustos ayında, son beş ayın en düşük seviyesine inmesinin ardından yıllık büyüme projeksiyonlarını **%4,7'ye** düşürdü.

Tupperware, iflas başvurusunda bulundu.

Alaska Airlines, **Hawaiian Airlines**'ı **1,9 milyar dolara** satın aldı. Böylece ABD'nin beşinci en büyük havayolu olma yolundaki eşik aşıldı.

BRICS ülkelerinin öncülük ettiği **ABD dolarından uzaklaşma** süreci giderek **hız kazanıyor**. **Çin**, **Rusya** ve diğer yükselen ekonomiler, uluslararası ticarete alternatif para birimleri kullanmak için baskı yapıyor.

Google, çevrimiçi arama reklamcılığında rakiplerini engellediği gerekçesiyle beş yıl önce verilen **1,66 milyar dolarlık antitröst cezasına** karşı açtığı davayı **kazandı**.

ABD merkezli telekomünikasyon ve yarı iletken teknolojileri alanında faaliyet gösteren teknoloji şirketi **Qualcomm** ise AB tarafından verilen antitröst cezasına karşı yaptığı itirazı büyük ölçüde kaybetti.

Meta, **Latin Amerika**'da **3,9 milyon karbon kredisi** satın almak için anlaşma yaptı

Donald Trump, oğulları Donald Jr. ve Eric tarafından yönetilen **World Liberty Financial** adlı bir **kripto girişimini** duyurdu.

Intel'in 2022 yılında **PlayStation 6** çipini tasarlama ve üretme sözleşmesini kaybetmesi büyüme planlarını sekteye uğrattı.

Instagram, 18 yaş altındaki kullanıcılar için gizliliği artıracak ve sınırlayacak kapsamlı değişiklikler duyurdu.

Boeing yöneticileri zor durumda. Geçtiğimiz hafta %25'lik maaş artışı anlaşmasını reddeden işçilerin grevi devam ediyor. Boeing **her gün 100 milyon dolara** mâl olan grevi sona erdirmeye çalışıyor.

Amazon, hibrit çalışmayı geride bırakıyor. **Amazon**, gelecek yıl itibarıyla çalışanlarının haftada beş gün şirket ofislerinde çalışmasını zorunlu kılacak. Amazon'un bu hamlesinin "büyük bir değişim" olduğu ve diğer şirketlerin politikalarını yeniden değerlendirmelerine neden olabileceği konuşuluyor.

Intel, Amazon'un bulut hizmetleri birimine, özel **yapay zeka çipleri** üretecek.

Çin'in en büyük ve en gelişmiş yarı iletken üreticisi **SMIC**, ülkenin teknoloji yarışında ABD'yi geçme potansiyeline sahip en kritik oyuncularından biri olarak görülüyor.

Dünyaca ünlü bilim insanlarından oluşan bir grup, **yapay zekayı denetlemek** için uluslararası bir **otorite kurulması** çağrısında bulundu.

Kurumsal teknoloji devi **Salesforce**'un yatırım kolu **Salesforce Ventures**, Generative AI (üretken) yapay zeka girişimlerine 500 milyon dolar daha yatırım yaptı. Bu, son 18 ayda şirketin yapay zeka yatırımlarına toplam **1 milyar dolar** ayırması anlamına geliyor.

ABD:

Biden yönetimi, **Alibaba, Temu** ve **Shein** gibi şirketlerin yararlandığı "de minimis" ticaret boşluğunun suistimal edildiğini belirterek **katı tarifeler** getirmeye hazırlanıyor.

ABD'de **1,3 milyon** üyesi bulunan International Brotherhood of Teamsters işçi sendikası başkan adayı desteklemeyeceklerini belirten bir açıklama yaptı. Bu karar, ülkenin diğer güçlü işçi sendikalarının desteğine sahip olan Başkan Yardımcısı Kamala **Harris** için bir **darbe** oldu.

TikTok yasağı **ABD Adalet Bakanlığı**'nın gündeminde.

ABD'deki birçok işveren, üniversite diploması gerekliliğini ortadan kaldırarak **beceri bazlı** işe alım yöntemine geçiyor. **Walmart**, ABD'deki işlerin %75'inde artık diploma gerekmediğini açıkladı. Walmart, Bank of America, Verizon, Accenture ve Microsoft gibi büyük işverenlerle iş birliği yaparak "beceri taksonomisi" sistemini oluşturdu.

KUZEY AMERİKA:

Montreal'deki LaSalle—Émard—Verdun bölgesinde yapılan **ara seçim**, Kanada Başbakanı Justin **Trudeau** için kritik bir liderlik testi olarak görülüyor. Bu bölge, uzun zamandır Liberal Parti'nin kalesi olmasına rağmen, 2024 Eylül ayındaki seçimde Bloc Québécois partisine karşı kaybedildi. Üstelik bu kayıp, Haziran ayında Toronto'daki başka bir Liberal kale olan St. Paul's'un kaybindan sonra geldi. Bu yenilgiler, Trudeau'ya karşı parti içindeki istifa çağrılarını artırdı. Özellikle Liberal Parti'nin Quebec ve genel olarak Kanada'daki gelecekteki seçimlerde büyük zorluklar yaşayabileceğine işaret ediyor.

GÜNEY AMERİKA:

Meksika'da ülkenin yargı sistemini tamamen yeniden şekillendiren **anayasa değişikliği** resmîyet kazandı.

AVRUPA:

AB'yi gelecek 5 yılda yönetecek yeni ekip belli oldu. 6-9 Haziran'da yapılan **Avrupa Parlamentosu** (AP) seçimlerinin ardından, bir kez daha AB Komisyonu Başkanı seçilen **Ursula von der Leyen**, üye ülkelerin önerdiği isimlerin içinden yeni ekibini oluşturdu. **Leyen**'in ekibinin başlıca odaklanacağı konular; iklim değişikliği, Ukrayna'daki savaş ve Çin'in yükselişi.

Büyük teknoloji şirketleri, Avrupa Birliği'nin (AB) Yeni **Rekabet Düzenleme Kurulu Başkanından** daha esnek kurallar ve düzenlemeler bekliyor. Avrupa Birliği'nin Yeni Rekabet Düzenleme Kurulu Başkanı olarak **Teresa Ribera** atanmak üzere. Ribera, şu anda İspanya'nın **Ekolojik Dönüşüm Bakanı** olarak görev yapıyor. Ribera, özellikle **Amazon, Google, Apple** ve **Meta** gibi büyük teknoloji devlerinin AB'nin **Dijital Pazar Yasası**'na uymalarını sağlamakla da ilgilenecek. Yeni pozisyonunda, Ribera'nın **enerji dönüşümüne** de öncülük etmesi bekleniyor, çünkü aynı zamanda Avrupa'nın temiz enerji geçişiyle ilgili Başkan Yardımcılığı görevini de üstleniyor.

Macaristan, Avrupa'ya yasadışı göçü engellemek ve terörle mücadele amacıyla **Çad**'a yaklaşık 200 asker konuşlandırmaya hazırlanıyor. Macaristan, Çad'a gönderilecek askeri güç ve ekipman için 15,6 milyon dolar tutarında mali katkıyı Avrupa Barış Tesisi fonundan kullanmayı istiyor. Çad, Orta Afrika'da önemli bir coğrafi konuma sahip. Sahra Çölü'nün hemen güneyinde ve Libya, Nijer, Sudan gibi ülkelerle sınır komşusu. Bu bölge, yasadışı göçmenlerin **Afrika'dan Avrupa'ya ulaşmak için kullandığı önemli bir transit noktası**. Ayrıca, Çad, Afrika'da terörist grupların (örneğin, Boko Haram ve diğer cihatçı gruplar) faaliyet gösterdiği bölgelere yakın. Dolayısıyla, burada alınan güvenlik önlemleri, hem Afrika'daki istikrarsızlığı kontrol etmek hem de göç akışlarını Avrupa'ya ulaşmadan önce durdurmak için önemli.

ASYA-PASİFİK:

Çin, **AUKUS** ittifakını doğrudan bir tehdit olarak görüyor. Çin'e göre, **Avustralya, Birleşik Krallık** ve **ABD** arasındaki bu pakt, sadece stratejik çıkarlarını baltalamakla kalmıyor, aynı zamanda zaten kırılgan olan bir bölgede gerilimi tırmandırıyor ve bölgesel silahlanma yarışını körüklüyor. **AUKUS**, Avustralya, İngiltere ve ABD arasında başlatılan yeni bir güvenlik ortaklığı anlaşması. Anlaşmanın ismi, ülkelerin isimlerinin kısaltmasından (Australia-AU, United Kingdom-UK, United States-US) oluşuyor.

ORTA DOĞU:

Tahran'ın bölgesel blok oluşturma çabası olduğu bir dönemde **Hamas** ve **Husiler**, **Irak**'ta ofisler açtı. Bu hamle, Tahran'ın Orta Doğu'daki nüfuzunu güçlendirme ve ABD ile İsrail'e karşı müttefik bir cephe kurma stratejisinin bir parçası olarak değerlendiriliyor.

AFRİKA:

Güney Afrika'nın Pretoria kentindeki bir mahkeme, petrol devi **BP**'nin çevre suçları nedeniyle yaklaşık **3 milyon dolar** ceza ödemesine karar verdi.

Senegal parlamentosu **feshetti**: Senegal vatandaşları, 17 Kasım'da yapılacak erken parlamento seçimlerinde oy kullanacak.

Mali, Burkina Faso ve Nijer, Batı Afrika Devletleri Ekonomik Topluluğu'ndan (**ECOWAS**) ayrıldıktan sonra yeni bir **Sahel ittifakı** kurma planının bir parçası olarak yeni **biyometrik pasaportlar** çıkarmayı planlıyor.

UKRAYNA-RUSYA SAVAŞI:

Rusya Devlet Başkanı Vladimir **Putin**, Rus ordusunun mevcudunu 180.000 asker artırarak 1,5 milyon aktif askerle **dünyanın en büyük ikinci ordusu** haline getirilmesi emrini verdi. Bu, Çin'den sonra dünyadaki en büyük ordu olacak.